

BG

BG

BG

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 25.8.2010
COM(2010) 253 окончателен/3

ПОПРАВКА:

Annule et remplace le document COM(2010) 253 final du 25.5.2010

Concerne toutes les versions linguistiques

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**ДОКЛАД ЗА НАПРЕДЪКА НА ЕДИННИЯ ЕВРОПЕЙСКИ ПАЗАР НА
ЕЛЕКТРОННИ СЪОБЩЕНИЯ ПРЕЗ 2009 ГОДИНА (15-ТИ ДОКЛАД)
SEC(2010)630**

1. Увод

В настоящото съобщение се докладва за развитието на пазара и на нормативната уредба в сектора на електронните съобщения в ЕС през 2009 година¹.

Макар сегашната регулаторна рамка на ЕС да донесе ползи за европейските граждани под формата на иновативни и все по-достъпни по цена електронни съобщителни услуги, все още е необходимо преодоляването на някои сериозни пречки. Все още съществуват опасения относно независимостта и ефективността на националните регулаторни органи (НРО). Значителните различия между държавите-членки в цените на едро и за крайни потребители не могат да бъдат оправдани единствено със специфичните характеристики на пазарите, а се дължат и на различните подходи за регулиране. Например цените на едро за терминиране на повиквания в мобилни мрежи в държавите-членки с петте най-високи цени са средно 2,5 пъти по-високи отколкото в държавите-членки с петте най-ниски цени. Също и средната цена за крайните потребители за минута разговор по мобилна мрежа е почти четири пъти по-висока в държавите-членки с петте най-високи цени в сравнение с петте най-ниски цени. Тези различия нарастват още повече, когато не се прилагат корективни мерки по съгласуван, навременен, прозрачен и предвидим начин и националните регулаторни органи не са в състояние да реагират адекватно на новите тенденции в технологичното и пазарното развитие. Потребителите и предприятията все още са изправени пред 27 различни пазара, поради което са възпрепятствани да се възползват от икономическия потенциал на единния пазар.

Пазарите на електронни съобщения, като например гласова телефония, вече са добре развити и темповете на растеж в сектора се забавят. За устойчив растеж в бъдеще ще бъдат необходими иновации в услугите и нови бизнес модели. Сега е наложително да се премине към среда от ново поколение с присъщите ѝ нови възможности и предизвикателства. Този преход изисква значителни инвестиции за повишаване на капацитета на фиксираните и на мобилните мрежи.

В рамките на стратегията „Европа 2020“², на 19 май 2010 г. Комисията прие Програма в областта на цифровите технологии (Digital Agenda)³, в която са посочени множество политически мерки за ускорено развитие на цифровата икономика, стимулиране на прехода към високоскоростна среда и укрепване на единния онлайн пазар. Необходимо е тези мерки да се придружават от съгласувани подходи за регулиране и ефикасно прилагане на корективни мерки. Освен това преработената регулаторна рамка⁴, която влезе в сила на 19 декември 2009 г., ще трябва да бъде правилно транспонирана и своевременно приложена от държавите-членки.

2. РАЗВИТИЕ НА ПАЗАРА

Макар секторът да се справи сравнително добре с икономическия спад през 2009 г., навлизането в етапа на зрялост на традиционните пазари, като например на фиксирана

¹ Освен ако не е посочено друго, описаното състояние е към 31 декември 2009 г., а данните за пазара се отнасят за 1 октомври 2009 г.

² COM (2010) 2020.

³ Програма в областта на цифровите технологии за Европа („Digital Agenda for Europe“).

⁴ ОВ L 337, 18.12.2009 г.

и мобилна гласова телефония, поражда значителни трудности за по-нататъшния растеж. Високите темпове на растеж, наблюдавани след либерализацията, се забавиха през последните години. Увеличението на приходите от предаването на данни все още не компенсира намалението на приходите от услуги за гласови съобщения.

Икономическата конюнктура принуди потребителите да се ограничават повече в разходите си. Независимо от това, широкообхватни планове за съкращаване на разходите в съчетание с фактори, като например бизнес модели на основата на продукти с фиксирана такса, осигуриха запазване на доходността. Инвестициите намаляха и бяха насочени главно към фиксирани мрежи. В повечето държави инвестициите в мрежи за достъп от следващо поколение все още остават обаче ограничени, макар и стимулирани от конкуренцията в кабелния достъп и от инвестиции на местните власти. Макар връщането към високите темпове на растеж в миналото да е трудно осъществимо, съществуват добри изгледи за постигане на растеж през 2010—2011 г. благодарение на възстановяването на brutния вътрешен продукт (БВП) и увеличеното харчене от страна на потребителите.

През 2008 г. приходите в сектора на електронните съобщения в ЕС възлязоха на 351 милиарда EUR, което представлява около половината от общите приходи в областта на информационните и комуникационните технологии (ИКТ). Седем от десетте най-големи далекосъобщителни оператори в света са европейски. 43 % от приходите в сектора на електронните съобщения се генерират от фиксираната гласова телефония и фиксирания достъп до интернет (включително услуги за бизнес данни), 47 % — от услугите за мобилна връзка (глас и данни), а останалите 10 % — от платената телевизия⁵. Съгласно Европейската обсерватория за информационни технологии (ЕИТО) отбелязаният растеж през 2009 г. беше близко до нулата (таблица 1):

Таблица 1

	Растеж	Дял в общите приходи от далекосъобщителни услуги
Фиксирана гласова телефония и фиксиран достъп до интернет плюс съответните услуги	-2,5 %	36 %
<i>фиксирана гласова телефония</i>	-6,3 %	24 %
<i>фиксиран достъп до интернет и съответни услуги</i>	5,6 %	12 %
Мобилна гласова телефония и мобилни услуги за данни	0,6 %	47 %
<i>мобилна гласова телефония</i>	-1,8 %	36 %
<i>мобилни услуги за данни</i>	9,3 %	11 %
Услуги за бизнес данни	0,6 %	7 %
Платена телевизия	11,7 %	10 %
Общо за далекосъобщителните услуги (услуги по пренос)	0 %	100 %

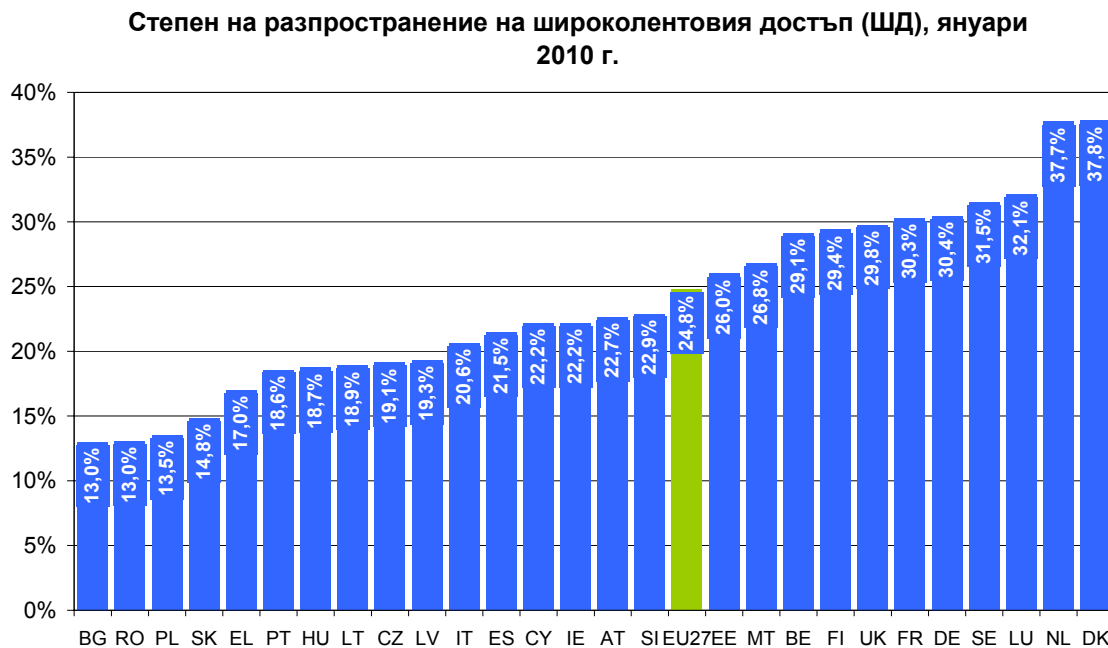
Източник: ЕИТО (2009)

⁵ Приходите от услуги по платена телевизия включват общите приходи от абонамент за платени телевизионни канали и свързани с тях услуги (например канали с допълнително таксуване (premium) и приемани чрез спътник, кабелна връзка, връзка по технологията ADSL и предавани по наземен път пакети от телевизионни програми).

Широколенгов достъп

През 2009 г. някои държави-членки (например Нидерландия и Дания) бяха водещи в света по степен на разпространение на широколенговия достъп. Средната степен на разпространение на фиксирания широколенгов достъп достигна 24,8%⁶, което представлява увеличение с 2 процентни пункта спрямо стойността за предходната година, макар че темпът на растеж се забави с повече от една трета.

Фигура 1

Повечето широколенгови линии се основават на технологиите xDSL. Разпространението на високоскоростния широколенгов достъп все още е ограничено, като приблизително една четвърт от линиите предоставят скорост на предаване на данните над 10 мегабита в секунда (Mbps). Европа изостава по отношение на достъпа от следващо поколение. Абонатните линии на основата на оптичен кабел⁷ представляват само между 1,8 % и 5 % от всички фиксирани широколенгови линии, което е показателно за необходимостта от подобряване на условията за разгръщане на мрежи за достъп от следващо поколение. Цените на дребно спаднаха главно вследствие на повишената скорост на предаване и на основаващи се на фиксирани такси пакети от услуги.

От юли 2003 г. насам делът на историческите оператори в пазара на фиксиран широколенгов достъп намалява и понастоящем се стабилизира на ниво 45 % (48,3 %, ако се включи и препродажбата). В някои държави историческите оператори отново увеличават обаче пазарния си дял. Прилагането на необвързан достъп до абонатните линии нарасна (прилага се при 73,7 % от DSL линиите на новите оператори срещу 69,2 % през януари 2009 г.) главно за сметка на препродажбата, чийто дял намалю от

⁶ Степен на разпространение спрямо населението към 1 януари 2010 г.

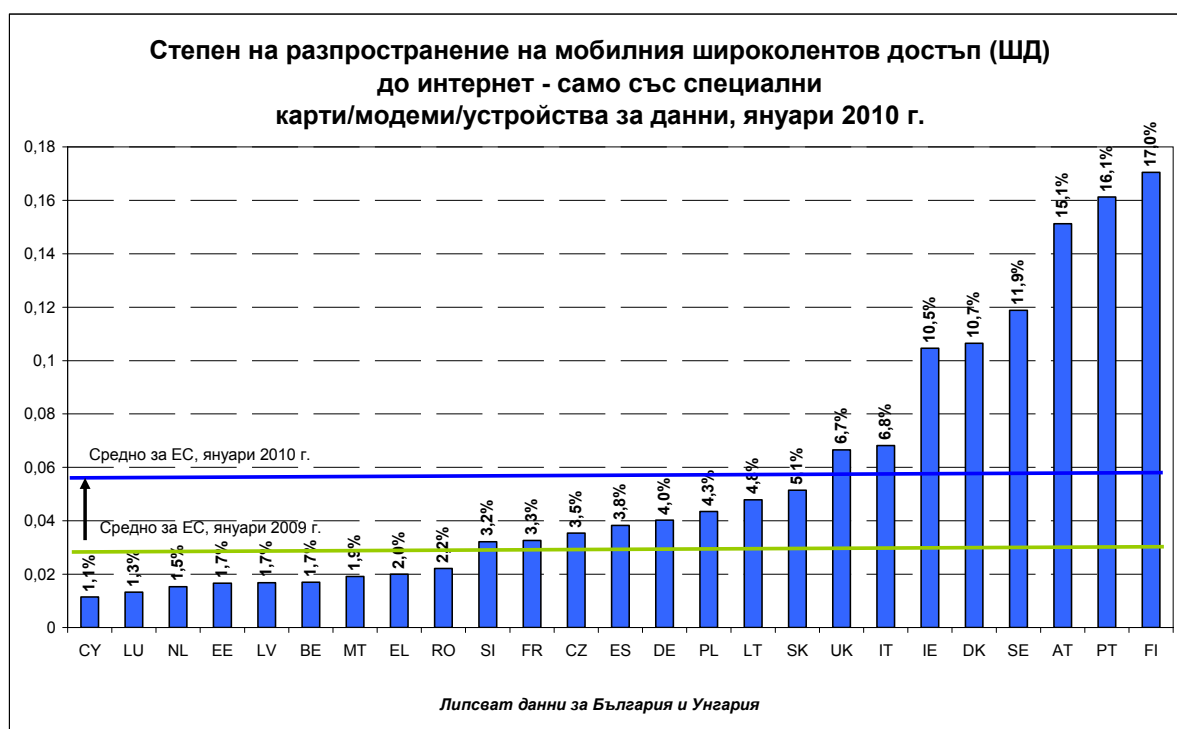
⁷ Включително оптични линии до домашни абонати (FTTH) и оптични линии до сгради (FTTB), придружавани от решения за локални мрежи (LAN), но с изключение на високоскоростните технологии VDSL ((Very high Bit Rate DSL).

12,9 % от DSL линиите на новите оператори през януари 2009 г. на 9,4 % през януари 2010 г. Необвързаният достъп до абонатните линии позволява на новите оператори да предлагат пакетни услуги от вида „Triple play“, включително интернет телевизия.

Мобилни съобщения

Растежът през последните години се дължеше до голяма степен на мобилните съобщения, но сега този сектор е на кръстопът. Макар делът на гласовите съобщения в общите приходи от мобилна връзка да е над 80 %, техният дял в трафика намалява в полза на данните, които силно натоварват мрежите. Мобилният достъп до интернет генерира само 4 % от общите приходи от мобилната връзка. Благодарение на бързото навлизане на специални карти средната степен на разпространение на мобилния ширококолов достъп до интернет нарасна на 5,2 % спрямо 2,8 % през януари 2009 г. (фиг. 2). Във Финландия, Португалия и Австрия степента на разпространение надвишава 15 %. Конвергенцията се превърна в реалност, понеже на пазара на мобилен ширококолов достъп навлизат нови участници, като например доставчици на интернет услуги и производители, и мобилните оператори съответно адаптират своите бизнес модели.

Фигура 2

3. РЕГУЛАТОРНА СРЕДА

Институционална рамка

Независимост на НРО

Независимостта на НРО е от решаващо значение за гарантиране на справедливо и ефективно регулиране. Необходимостта да се осигури ефективно структурно

разделение между регулаторните функции на държавите-членки и дейностите, свързани със собствеността или контрола върху операторите, доведе до продължаващи процедури за нарушение срещу Латвия, Литва и Румъния.

Уволняването на ръководители на НРО принуди Комисията да предприеме действия срещу някои държави-членки (Румъния и Словакия) и да започне разследване относно критериите за уволнение в Словения. Съгласно преработената регулаторна рамка държавите-членки трябва да гарантират, че ръководителят на НРО може да бъде уволнен/а, само ако той/тя не отговаря повече на условията за изпълнение на своите задължения, които са предварително определени в националното право. Комисията ще продължи да обръща особено внимание на това през периода на подготовка за прилагане на преработената регулаторна рамка.

Правомощия и ресурси на НРО

Както бе заявено от Съда на Европейския съюз, НРО трябва да притежават всички необходими правомощия за изпълнение на своите задължения⁸.

Съгласно преработената регулаторна рамка НРО трябва да разполагат с адекватни финансови и човешки ресурси за изпълнение на възложените им задачи. В няколко държави-членки гарантирането на достатъчно ресурси се усложнява дори още повече от трудното икономическо положение. Макар повечето НРО да изглеждат добре обезпечени за изпълнение на своите регулаторни задачи, няколко държави-членки съобщиха за проблеми поради ограничени ресурси.

Обжалване

Достъпът до ефективен съдебен контрол на решенията на НРО е основно право на всички засегнати страни. След тълкуването от Съда на Европейския съюз на понятието „засегната страна“⁹ беше съобщено за промени спрямо предишната практика. В Австрия националният регулаторен орган сега включва всички заинтересовани страни в процедурата по анализ на пазара. В Швеция ново законодателство дава възможност на всички пазарни участници и потребители да обжалват решения на националния регулаторен орган.

Времетраенето на производството по обжалване и разходът на ресурси по него остават сериозен проблем за ефективното регулиране и правната сигурност. Съобщава се за такъв проблем например в Белгия, Гърция, Люксембург, Полша, Португалия, Швеция и Обединеното кралство. В някои случаи регулаторните органи се опасяват, че броят на жалбите и споровете се отразява отрицателно върху плана им за работа.

Регулаторни мерки

*Анализ на пазара и корективни мерки*¹⁰

Докато някои НРО напреднаха със своите редовни периодични анализи и/или подходи към основните пречки с по-ефективни корективни мерки, съобразени със средата от следващо поколение (например необвързан достъп в Нидерландия до

⁸ Дело С-424/07.

⁹ Дело С-426/05.

¹⁰ Вж. също така „Съобщение относно пазарните анализи по Регулаторната рамка на ЕС“ (3-ти доклад).

оптични линии, т.е. линии на основата на оптични кабели), други регулаторни органи постигнаха ограничени резултати (например в Белгия и Люксембург). Румъния и България напредват, но все още не са завършили своя пръв цикъл на пазарни анализи. В някои случаи корективните мерки вече са остарели, когато те най-сетне станат приложими — например мярката АТМ Bitstream в Германия. Липсата на яснота в корективните мерки още повече забавя тяхното прилагане и е възможно също така да предизвика спорове, които допълнително да ангажират ресурси на регулаторните органи.

В допълнение към механизма за консултации на Общността Комисията използва своите изпълнителни правомощия, като издава препоръки за по-добро съгласуване на регулирането. Нарасналата роля на Комисията в корективните мерки и новата институционална структура, предвидена в преработената рамка, ще трябва да бъдат използвани ефективно за повишаване на съгласуваността. Особено важни са навременните действия, предприети от Органа на европейските регулатори в областта на електронните съобщения (BEREC).

Широколендов достъп

Напоследък се наблюдава застой или дори намаляване на конкуренцията на пазарите на услуги за широколендов достъп в някои държави-членки. Това отчасти се дължи на обстоятелството, че корективните мерки не са били приложени по ефективен и навременен начин. В някои случаи важни продукти за достъп са предоставени едва напоследък, като например т.нар. Naked DSL, т.е. DSL без фиксирана гласова услуга, в Чешката република, Кипър и Словения или за битстрийм достъп в Словакия. Съответните типови предложения, като например за ADSL или VDSL, понякога закъсняват (например в Италия, Германия, Белгия, България или Люксембург).

Сегашната пазарна тенденция към пакетни продукти оказва значително въздействие върху конкурентната динамика и поражда допълнителен регулаторен проблем за НРО. Необходимо е да се проучи степента, в която продаваните на едро продукти за достъп позволяват на алтернативните оператори да се конкурират с пакетните продукти на историческите оператори в продажбите за крайни потребители.

Докато някои НРО включиха оптичните линии в пазара на едро на широколендов достъп и наложиха задължения (например в Нидерландия, Финландия, Латвия и Естония), други органи изключиха оптичните линии от пазара или не ги регулират (например във Франция, Германия, Италия, Кипър, Гърция, Люксембург и Швеция). В Нидерландия бе наложено задължението за необвързан достъп до оптични линии. Някои НРО диференцираха корективните мерки според вида на използваните кабели в мрежите — оптични или медни (например в Естония, Нидерландия и Финландия).

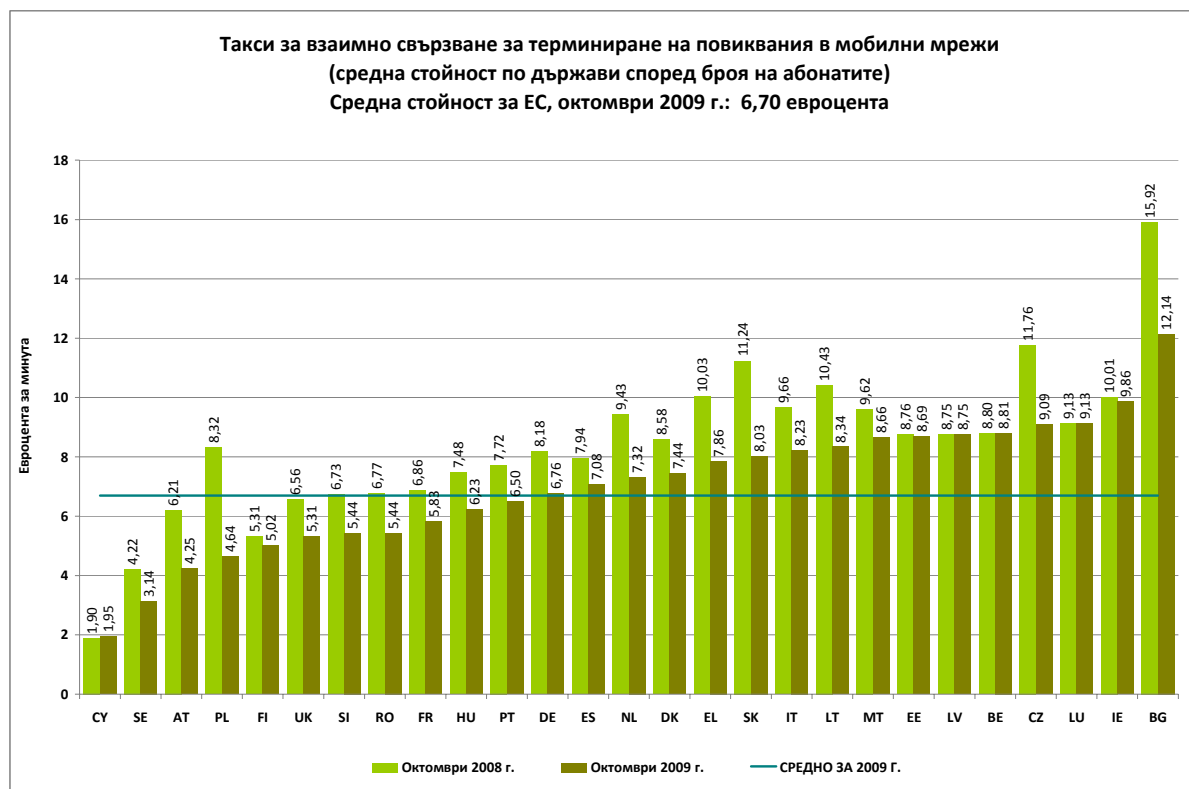
За да се подпомогне разгръщането на мрежи за достъп от следващо поколение, са предприети законодателни мерки (например в Португалия, Австрия, Франция и Словения) за улесняване на достъпа до физическата инфраструктура и съвместно ползване на съоръженията. В допълнение много НРО наложиха достъп до пасивна инфраструктура, за да улеснят разгръщането на мрежи от алтернативни оператори (например в Дания, Гърция, Естония, Словения, Португалия, Германия, Франция и Испания). Мерки във връзка с окабеляването във вътрешността на сгради са приети под формата на симетрични задължения във Франция, Португалия и Испания.

Необходимо е по-нататъшно увеличение на съгласуваността, прозрачността и правната сигурност на регулаторните мерки, отнасящи се например до прехода от медни към оптични кабели. За целта Комисията ще приеме през 2010 г. препоръка относно регулирания достъп до мрежи за достъп от следващо поколение.

Мобилни съобщения

Цените за терминиране на повиквания в мобилни мрежи продължиха да намаляват (с 18,4 % в сравнение с 14,8 % през 2008 г.), но все още съществуват значителни различия между държавите-членки (фиг. 3). Тези цени са най-ниски в Кипър (1,95 евроцента), а най-високи — в България (12,4 евроцента). Цените за терминиране на повиквания в мобилни мрежи продължават да са високи в сравнение с цените за взаимно свързване при фиксираните мрежи. Различията в подхода за регулиране на цените за терминиране на повиквания поражда нарушения в конкуренцията и спъват развитието на единния пазар. Поради това Комисията прие препоръка относно подхода за регулиране на цените за терминиране на фиксирана и мобилна връзка¹¹. По-нататъшни намаления се очакват, когато НРО изпълнят препоръката.

Фигура 3

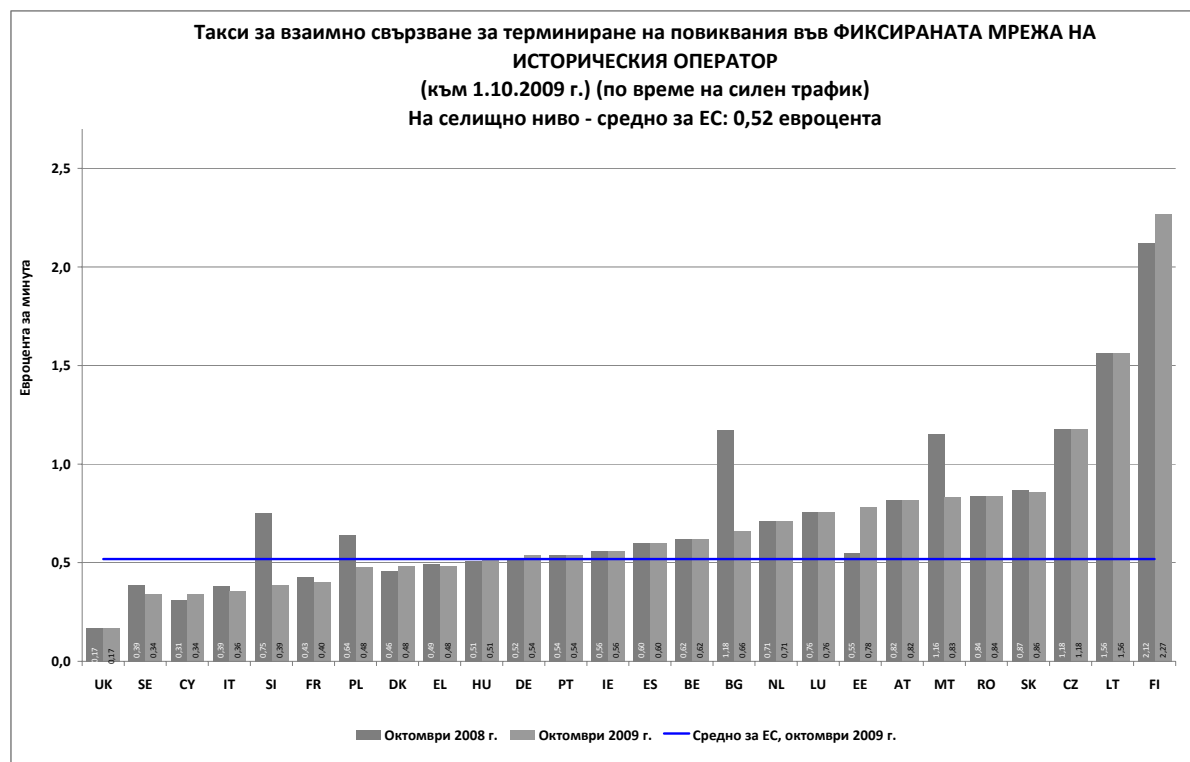

¹¹ OB L 124, 20.5.2009 г., стр. 67.

Фиксирани мрежи

Пазарът на гласови повиквания за крайни потребители бе допълнително либерализиран в Обединеното кралство, Словения, Нидерландия, Малта, Испания, Австрия и Германия. Регулирането на пазара на наети линии за крайни потребители бе премахнато във Финландия, Германия, Чешката република и Италия. На пазара на едро либерализацията бе осъществена за транзита на трафик (в Швеция, Испания и Германия) и за магистрални сегменти от наети линии (в Италия, Полша и Испания). Действията на НРО по отношение на цените за терминиране на фиксирана връзка доведоха до скромно намаление на тяхното средно равнище. Все още се запазват обаче значителните различия в равнището на тези цени (фиг. 4).

Фигура 4¹²

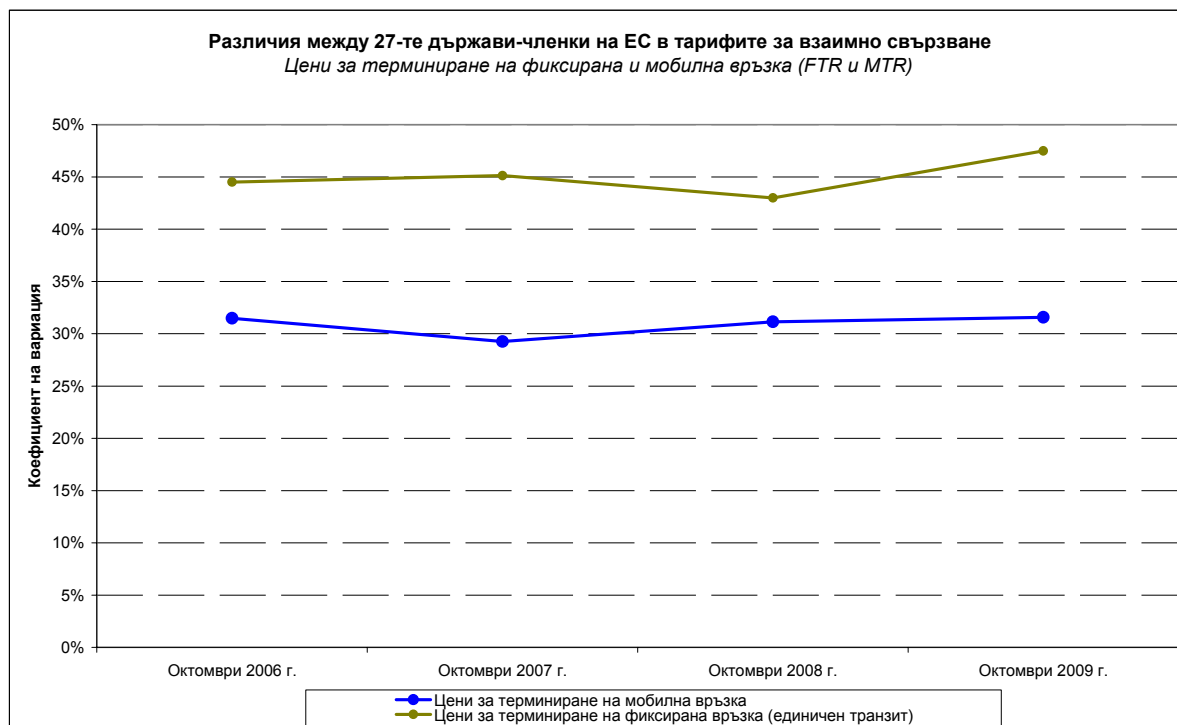

Различията в цените за терминиране между държавите-членки (фиг. 5) не намаляха през последните години. Наблюдава се дори леко увеличение на вариациите в цените за терминиране на фиксирана връзка.

¹²

Селищно ниво не съществува в Латвия.

Фигура 5¹³

Управление на радиочестотния спектър

Цифров дивидент

Препоръчаните от Комисията незабавни регулаторни мерки се изразяват в завършване на прехода от аналогово към цифрово радиоразпръскване до 1 януари 2012 г. и изготвяне на хармонизирани условия за използване на радиочестотната лента 790—862 MHz¹⁴. Необходими са съгласувани действия за предоставяне на освободения вследствие на цифровия дивидент радиочестотен спектър за различни услуги, тъй като това ще създаде благоприятни възможности за операторите на безжични широколентови мрежи да ползват допълнителни ценни радиочестоти, което от своя страна се очаква да усилва конкуренцията в предоставянето на широколентови услуги.

Няколко държави-членки взеха стратегически решения за използването на цифровия дивидент и някои обявиха намеренията си относно неговото разпределение. По-конкретно се съобщава, че търгове за освободения вследствие на цифровия дивидент радиочестотен спектър ще бъдат проведени през 2010 г. в Германия, Обединеното кралство и Швеция. Дания вече обяви, че цифровият дивидент ще бъде използван за приложения, различни от радиоразпръскването, и по-специално за мобилни широколентови услуги, а подобни планове има и Франция.

Либерализация на управлението на радиочестотния спектър

Нарасна броят на държавите-членки, предприели мерки за въвеждането на пазарно ориентирани подходи в своята практика за управление на радиочестотния спектър. В

¹³ Коефициентът на вариация представлява съотношението на стандартното отклонение към средната стойност.

¹⁴ COM(2009) 586 и C(2009) 8287.

преработената директива за GSM¹⁵ се предвижда въвеждането в радиочестотната лента 900 MHz на нови безжични услуги, като се започне с услуги на основата на UMTS. Множество държави-членки вече бяха предприели регулаторни мерки, за да позволят използването на радиочестотните ленти 900 MHz и 1800 MHz за услуги, основаващи се на технологии, различни от GSM.

¹⁵ ОВ L 274, 20.10.2009 г., стр. 25.

Мобилни спътникови услуги (МСУ)

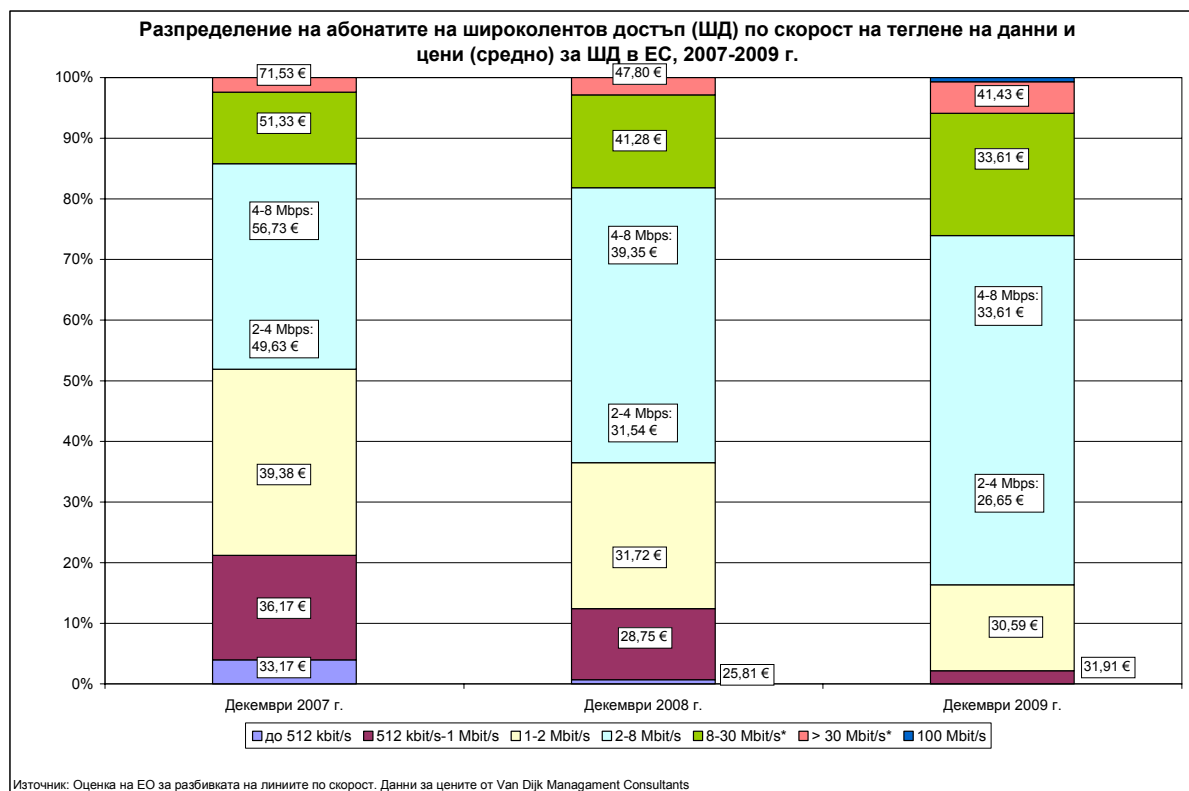
Вследствие на Решение на Европейския парламент и на Съвета относно подбора и издаването на разрешения за системите, предоставящи МСУ¹⁶, процедурата на подбор в рамките на Общността бе завършена през май 2009 г. В резултат бяха избрани два оператора, които да предоставят услуги. Необходимо е държавите-членки незабавно да предприемат мерки за издаването на разрешения за тези системи и за наблюдение на тяхното развитие.

4. ИНТЕРЕСИ НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

Ширококоловни линии: скорост на предаване на данни и цени

При повечето ширококоловни линии в Европа скоростта на предаване на данни е над 2 Mbps и делът на тези линии се увеличаваше (фиг. 6). Цените за крайни потребители на ширококоловни линии спаднаха, макар и в по-малък размер отколкото през предходната година. Потребителите в нарастваща степен получаваха по-бърз достъп до интернет на сходни цени.

Фигура 6

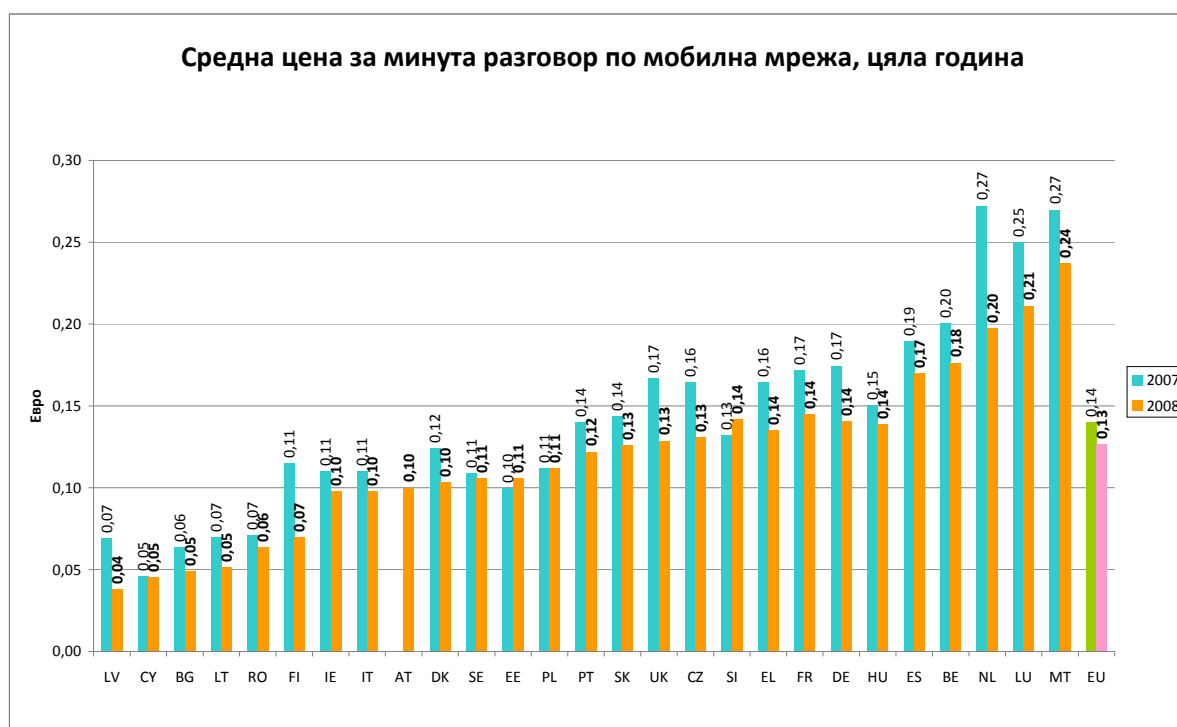
Цени за мобилна връзка

¹⁶ ОВ L 172, 2.7.2008 г., стр. 15.

Регламентът за роуминга¹⁷ доведе до значително понижение на таксите за роуминг и повишена прозрачност на тарифите за пътуващите в рамките на ЕС ползватели на мобилни телефони.

Средната цена за минута разговор по мобилна мрежа намаля от 0,14 EUR през 2007 г. на 0,13 EUR през 2008 г. Засилената конкуренция, увеличена чрез по-ефективно регулиране на цените за терминиране, доведе до нарастване на офертите за фиксирана такса, което понижи цените за крайни потребители. В процентно изражение най-голямо понижение бе отбелязано във Финландия и Латвия (фиг. 7), но цените все още се движат в широки граници — от 0,04 EUR в Латвия до 0,24 EUR в Малта. Тези различия не могат да бъдат обяснени единствено със специфичните характеристики на пазарите, а показват, че все още не съществува единен пазар.

Фигура 7

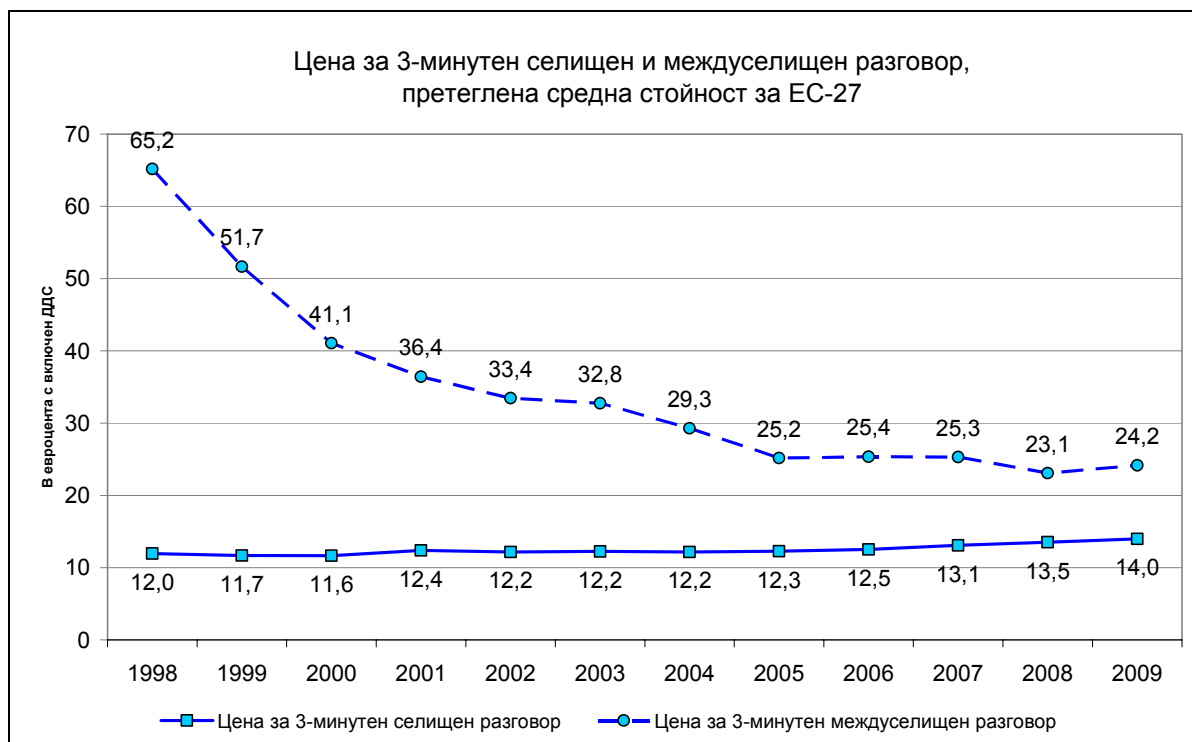
Цени за фиксирана връзка

През 2009 г. цените за фиксирана гласова телефонна връзка нараснаха. Въпреки общата тенденция за поевтиняване през последното десетилетие цената на 3-минутен селищен телефонен разговор нарасна с 3,7 % през 2009 г.¹⁸, докато за 3-минутен междуселищен разговор увеличението е с 4,8 %. Цената на 10-минутен селищен телефонен разговор леко нарасна с 0,5 %, докато за 10-минутен междуселищен разговор увеличението е с 4,1 % (фиг. 8). От 2007 г. насам различията в цените за крайни потребители на селищните телефонни разговори нарастват все повече, а пазарната разпокъсаност по отношение на цените за междуселищни разговори не е намаляла с течение на времето (фиг. 9 и 10).

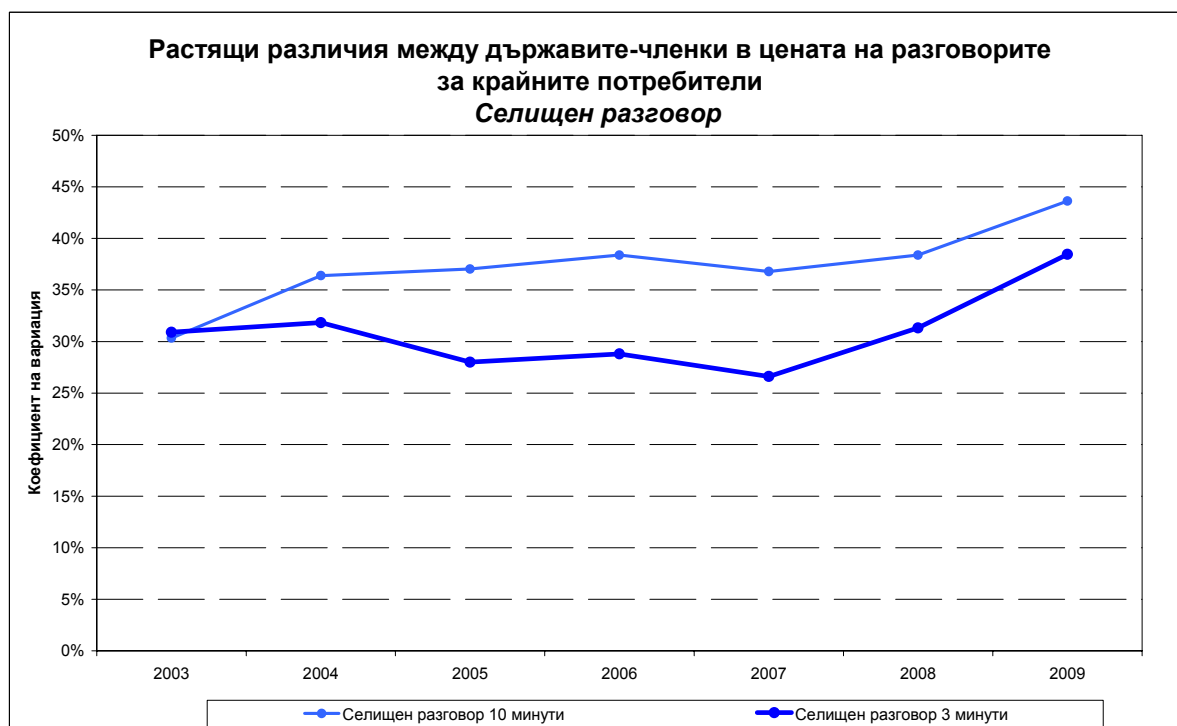
Фигура 8

¹⁷ ОВ L 167, 29.6.2009 г., стр. 12.

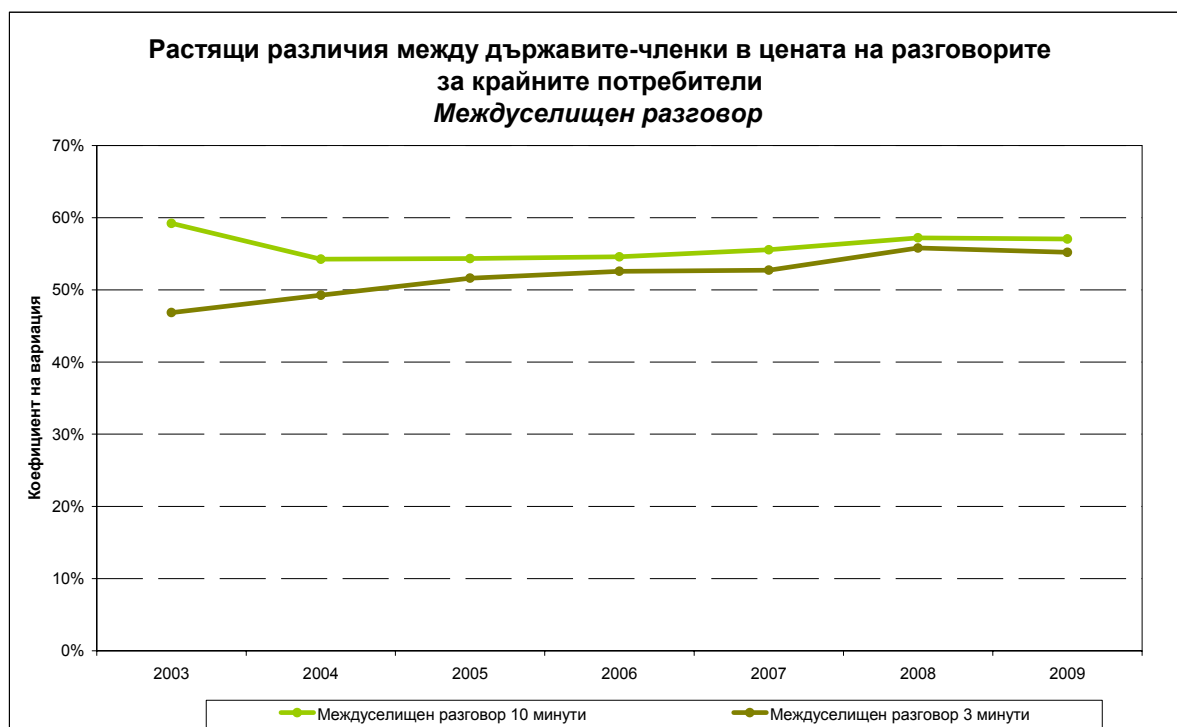
¹⁸ Методика на ОИСП.

Фигура 9

Фигура 10

Прозрачност на тарифите

Няколко държави-членки увеличиха прозрачността чрез ново законодателство (например Румъния, Португалия, Франция, Обединеното кралство, Испания, Литва, Полша, Унгария и Словения).

Някои държави-членки въведоха по-строги изисквания по отношение на задълженията за прозрачност, принципите на поведение или пределните цени, включително и за услуги с допълнително таксуване (Premium Rate) и с добавена стойност.

По отношение на качеството на услугите вниманието бе съсредоточено главно върху интернет услугите и по-специално върху скоростта на предаване на данни при широколентов достъп. Някои НРО (например в Дания, Латвия и Гърция) продължиха разработването на основаващи се на информационни технологии инструменти, които да позволяват на крайните потребители да проверяват действителната скорост за своя широколентов достъп.

Преработената регулаторна рамка съдържа още по-строго изискване за предоставяне на прозрачна информация относно цените на услугите и условията за тях.

Универсална далекосъобщителна услуга

Предприетите действия по отношение на универсалната далекосъобщителна услуга са в две направления. Първо, няколко държави-членки осъществиха нови процедури за определяне на доставчици на някои или на всички елементи на съществуващите задължения за предоставяне на универсалната далекосъобщителна услуга. Второ, все повече държави-членки обмислят включването на широколентовите услуги в обхвата на универсалната далекосъобщителна услуга. В редица държави-членки универсалната далекосъобщителна услуга все още се предоставя по преходен режим или посредством

разпоредби, неподвиждащи процедура за определяне на доставчици. Комисията изтъкна необходимостта от бързо осъществяване на процедури за определяне на доставчици. Макар броят на исканията за компенсация да нараства, в повечето държави-членки все още не беше задействан механизмът за финансиране за универсалната далекосъобщителна услуга. Поради административни закъснения, съдебни производства или актуализация на методиките за изчисляване на нетните разходи компенсирани посредством фонд за универсалната далекосъобщителна услуга е въведено само във Франция, Чешката република и Румъния.

Няколко държави-членки намалиха задълженията във връзка с услуги, които се предоставят от пазара или чието значение се смята, че намалява. Например в Чешката република, Естония, Италия, Финландия, Ирландия и Австрия не е определено предприятие, което да предоставя пълни телефонни указатели и телефонни справочни услуги. В Германия, Люксембург и Швеция универсалната далекосъобщителна услуга се предоставя без официално определяне на доставчици.

Все още не са приключени процедури за нарушение срещу Белгия, Португалия и Испания поради неправилно прилагане на правото на ЕС. Освен това понастоящем се проверява датският механизъм за финансиране.

Достъп на потребителите до интернет и управление на мрежите

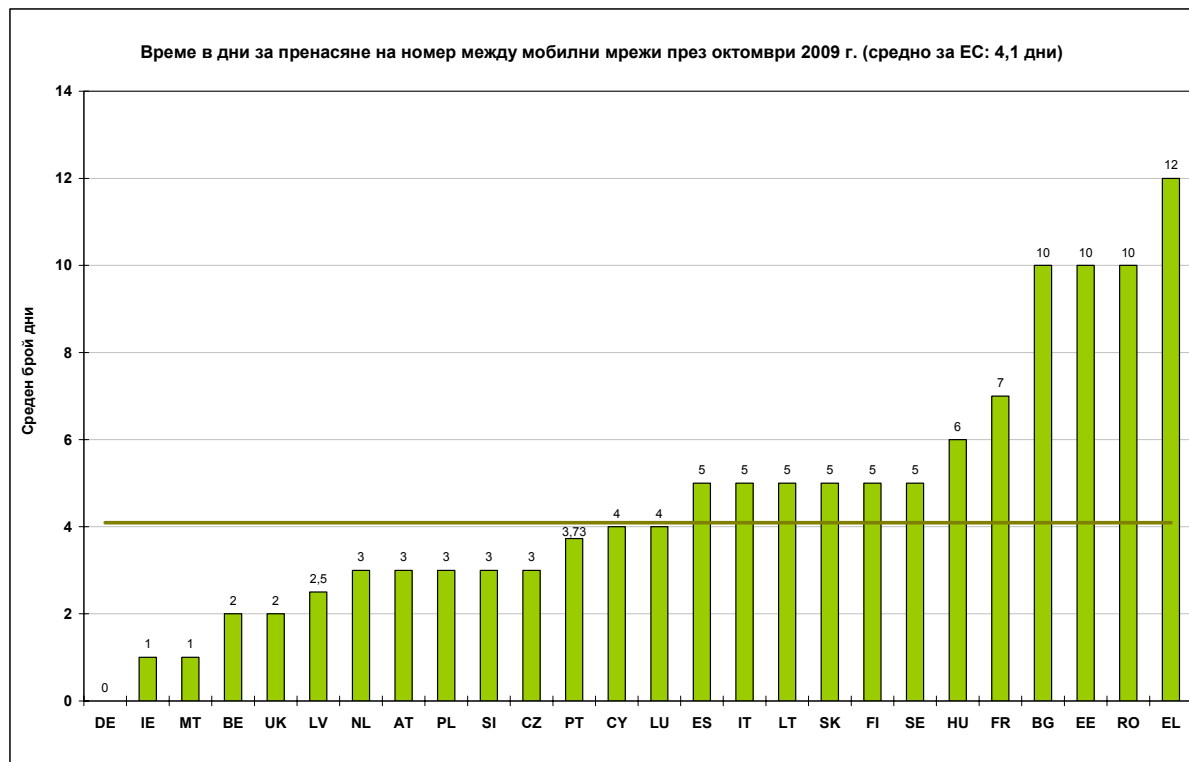
Цифровата икономика се основава на наличието на иновативни услуги и приложения. Преработената регулаторна рамка съдържа по-строги изисквания за прозрачност и предоставя на НРО правомощия да задават параметри за качество на услугите, така че да се предотврати влошаването на услугите и възпрепятстване или забавяне на трафика. Установено беше, че в някои държави-членки съществува проблем с неутралността по отношение на мрежите — главно във връзка с мобилни оператори, които или възпрепятстват достъпа до услуги по пренос на глас чрез Интернет (VoIP), или прилагат диференцирани ценови стратегии към тези услуги. В някои държави-членки законодателни инициативи за защита на интелектуалната собственост предизвикаха дебат по въпроса как да се постигне компромис между правата на крайните потребители и необходимостта от защита на законните интереси на притежателите на права върху интелектуалната собственост. Комисията, в съответствие със своята декларация до Европейския парламент¹⁹, ще следи внимателно развитието в тази област.

Преносимост на номерата

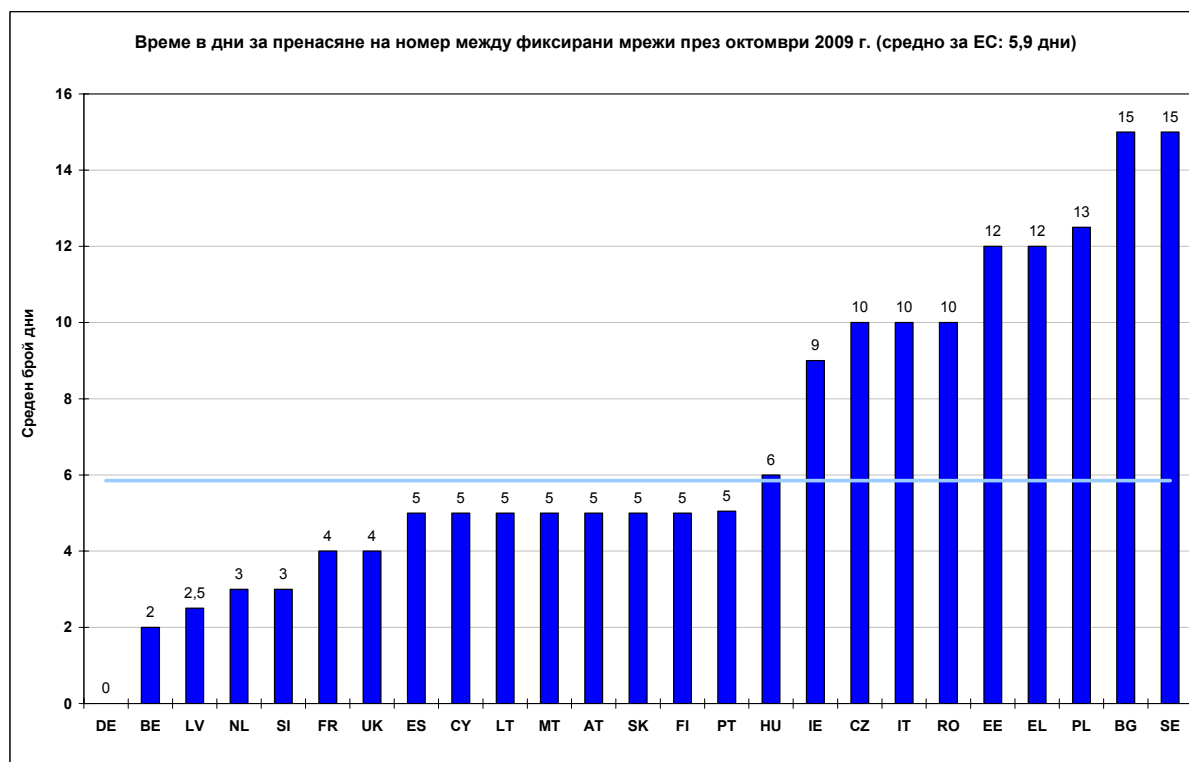
Сега във всички държави-членки е въведена преносимост на номерата. Важни фактори, влияещи на преносимостта на номерата, са срокът за извършване и размерът на съответната такса. Значително намаление на срока бе осъществено в някои държави-членки (Португалия, Нидерландия, Словакия, Полша и Чешката република) или бе планирано. През октомври 2009 г. пренасянето на номер в мобилни и фиксирани мрежи е извършвано средно съответно за 4,1 дни и 5,9 дни в сравнение с 8,5 и 7,5 дни през октомври 2008 г. Необходимо е подобрене, тъй като преработената регулаторна рамка съдържа изискване пренасянето на номер да се извършва в срок от един работен ден.

¹⁹ ОВ L 337, 18.12.2009 г., стр. 37—69.

Фигура 11

Фигура 12

Докато в някои държави пренасянето на номер между фиксирани мрежи не се таксува на едро, в Словакия операторите се таксуват помежду си с 50 EUR. За номера в мобилни мрежи в седем държави-членки не се прилагат такси на едро за разлика от

високите такси съответно от 33 EUR и 21 EUR в Словакия и Чешката република. В някои държавите-членки крайните потребители също се таксуват за пренасяне на номер. Тези такси възпират потребителите да искат пренасяне на своя номер.

Единен европейски номер 112 за спешни повиквания

Комисията поддържа ангажимента си да гарантира безопасността на европейските граждани при пътувания в чужбина чрез предоставянето на разположение на единния европейски номер 112 за спешни повиквания. Сега в голямото мнозинство от случаите предоставянето на услуги чрез номер 112 е в съответствие с европейското право.

Службите на Комисията понастоящем проучват проблеми, свързани с предоставянето в някои държави-членки на информация за местоположението на повикващия. Все още не е приключена процедура за нарушение срещу Италия във връзка с предоставянето на информация за местоположението на повикващия.

Държавите-членки трябва да гарантират, че гражданите са информирани за наличието на номер 112. Понастоящем само един от всеки четирима граждани на ЕС знае, че може да се обади на номер 112 навсякъде в ЕС. Напоследък бяха предприети също така редица мерки на европейско равнище с цел да се повиши обществената информираност²⁰. През февруари 2009 г. Комисията, Европейският парламент и Съветът обявиха 11 февруари за „Европейски ден на номер 112“. Съгласно Регламента за роуминга, когато ползвателите на мобилни телефони пътуват в чужбина, те получават текстово съобщение (SMS) за наличието на възможност да се обадят на номер 112.

В преработената регулаторна рамка допълнително са подсилени разпоредбите във връзка с информацията за местоположението на повикващия и повишаването на обществената информираност, а Комисията ще продължи да работи с държавите-членки, за да се гарантира пълното възползване на европейските граждани от предимствата от единния европейски номер за спешни повиквания.

Неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните съобщения

Националните разпоредби относно неприкосновеността на личния живот следва да са подходящи за целта в условията на новата цифрова икономика. Комисията започна процедура за нарушение срещу Обединеното кралство поради неправилно транспониране на правилата на ЕС относно поверителността на съобщенията. Проблемите се отнасят до съгласието на потребителите, липсата на санкции в случай на нарушение и отсъствие на независим орган, който да надзирава дейностите по прихващане на съобщения. Други държави-членки предприемат мерки за гарантиране на целостта и сигурността на електронните съобщения (например Малта и Швеция) и за повишаване на информираността относно рисковете за сигурността в онлайн среда (Словакия, Нидерландия и Швеция).

Неотдавнашно проучване²¹ относно действията за справяне със спама, шпионския и зловредния софтуер потвърди нуждата от законодателни промени, които са включени в преработената регулаторна рамка. Тези промени включват по-ясни и по-

²⁰ http://ec.europa.eu/information_society/activities/112/index_en.htm

²¹

http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomms/doc/library/ext_studies/privacy_trust_policies/spam_spyware_legal_study2009final.pdf

последователни правила за прилагане и възпиращи санкции, по-добро трансгранично сътрудничество и адекватни ресурси за националните органи, които отговарят за неприкосновеността на личния живот на гражданите в онлайн пространството.

Комисията ще продължи да работи за повишаване на доверието на потребителите, така че да може да се оползотвори изцяло потенциалът на цифровата икономика на ЕС.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

От решаващо значение за доближаване до действително единен пазар е да се увеличат усилията за справяне с проблемите, разкрити в настоящото съобщение. Комисията ще продължи да наблюдава внимателно пазарното развитие, така че да може бързо да се реагира на възникнали проблеми. В съответствие с Програмата в областта на цифровите технологии (Digital Agenda) и с очертаните в нея мерки относно радиочестотния спектър, универсалната далекосъобщителна услуга, регулирането на мрежите за достъп от следващо поколение и неприкосновеността на личния живот, Комисията ще предприеме и редица целенасочени мерки:

- (1) да се преодолеят различията в регулаторните подходи и отсъствието на своевременно и ефективно прилагане на корективните мерки;
- (2) да се изгради здрава основа за правилно и своевременно прилагане на преработената регулаторна рамка и
- (3) да се гарантира ефективната работа на Органа на европейските регулатори в областта на електронните съобщения (BEREC).

Тези мерки от своя страна ще доведат до нарастване на конкуренцията в полза на потребителите и ще гарантират, че операторите действат в среда, която им позволява да адаптират своите бизнес модели към новата действителност.